

Minister van Justitie
D.t.v. Mw. Mr. M.L.H. Gelauff
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Juliana van Stolberglaan 4
2595 CL 's-Gravenhage

correspondentieadres
Postbus 90614
2509 LP 's-Gravenhage

datum 28 augustus 2003
contactpersoon R.C. Hartendorp
doorkiesnummer 070 - 361 9788
e-mail R.Hartendorp@rvdr.drp.minjus.nl
ons kenmerk UIT 2469/ONTW RCH
uw kenmerk 5230134/03/6
bijlage(n) 1
onderwerp Wetsvoorstel herziening kinderalimentatie - Advies

t 070 – 361 9723
f 070 – 361 9715

Geachte heer Donner,

Bij brief van 4 juli 2003 met kenmerk 5230134/03/6 verzocht u de Raad advies uit te brengen inzake het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie (hierna: Wetsvoorstel).

Met het Wetsvoorstel wordt beoogd dat (i) bij kinderalimentatie het draagkrachtprincipe wordt losgelaten en dat kinderalimentatie forfaitair wordt vastgesteld, en (ii) het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen wordt belast met de inning en vaststelling van kinderalimentatie, tenzij er een rechterlijke procedure aanhangig is in welk geval de hoogte van de kinderalimentatie wordt bepaald. Het Wetsvoorstel is een uitvloeisel van het eindrapport van het Interdepartementale beleidsonderzoek alimentatiebeleid (hierna: IBO-rapport), waarover het landelijk overleg van sectorvoorzitters van de familie sectoren van de rechtbanken namens de Raad tezamen met de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak op 20 november 2002 een advies heeft uitgebracht. Dit advies is als **bijlage** aangehecht.

Onderstaand advies is voorbereid door de Wetgevingsadviescommissie van het Landelijk Sectorvoorzitters Overleg Familie en Jeugd en het Hovenoverleg (hierna: Wetgevingscommissie) en wordt sectorbreed gedragen. De Wetgevingscommissie heeft bij de totstandkoming van dit advies kennis genomen van de reacties van verschillende rechtbanken en het NIBUD.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.

1. Inhoudelijk advies

1.1 Inleiding

In het wetsvoorstel wordt vastgehouden aan het eerder geformuleerde beleidsuitgangspunt dat kinderalimentatie buiten de rechter om en forfaitair dient te worden vastgesteld. De Raad heeft tot zijn genoegen geconstateerd dat op een aantal bezwaren, die in zijn eerdere advies tegen het IBO-rapport zijn ingebracht, is gereageerd met een aanpassing. Het betreft de volgende onderdelen:

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 2 van 9

- de verdeling in een deel onderhoudskosten en een deel verzorgingskosten is vervallen;
- er wordt voorzien in een (weliswaar hoogdrempelige) mogelijkheid van aanpassing van eenmaal vastgestelde kinderalimentatie; en
- het uitgangspunt dat de zorg voor de kinderen tussen de ouders wordt verdeeld (een verplicht co-ouderschap) is verlaten.

Deze aspecten worden in het advies buiten beschouwing gelaten, ervan uitgaande dat deze niet meer tot een nadere discussie zullen leiden.

De Raad acht het niettemin spijtig dat geen aandacht besteed is aan de aangedragen alternatieven, althans dat die op weinig overtuigende gronden zijn afgewezen. Deze alternatieven zijn in beginsel minder ingrijpend, goedkoper en effectiever dan hetgeen opgenomen in het Wetsvoorstel. De voorgestelde stelselwijziging is niet de meest voor de hand liggende en meest effectieve aanpak van de materie. De Raad verwijst dan ook allereerst naar het gezamenlijke advies van de NVvR en het landelijk overleg van sectorvoorzitters van de familiesectoren van de rechtbanken van 20 november 2002.

Het advies van de Raad over de inhoud van het wetsvoorstel is als volgt opgebouwd: (1.2) bemoeienis van de rechter; (1.3) de rol van het LBIO; (1.4) de vaststelling van de hoogte van de kinderalimentatie; (1.5) wijziging van kinderalimentatie; (1.6) artikelsgewijs commentaar; en (1.7) conclusie.

1.2 Bemoeienis van de rechter

Zoals gezegd heeft u wel vastgehouden aan het uitgangspunt dat kinderalimentatie door een niet-rechterlijke instantie (vooralsnog kortheidshalve aan te duiden als het LBIO) wordt vastgesteld. Op dit uitgangspunt zijn echter zoveel uitzonderingen geformuleerd dat het de vraag is welk aandeel het LBIO zou hebben in het aantal vaststellingen. Immers, de ouders kunnen de rechtbank in het kader van een aanhangige scheidings- of gezagprocedure verzoeken de kinderalimentatie vast te stellen (art. 1:406aa BW) en de rechtbank is de enig bevoegde instantie als het om wijzigingen gaat (art. 1:406ab BW). Het ligt voor de hand dat ouders er in het algemeen voor zullen kiezen een aanhangige procedure bij de rechtbank voor genoemd doel te gebruiken. Het is niet duidelijk waarom deze mogelijkheid niet tevens wordt geboden in gevallen waarin over partneralimentatie wordt geprocedeerd, nu ook in die gevallen sprake is van de samenhang tussen die alimentatie en de kinderalimentatie die er in het Wetsvoorstel de reden van is dat de rechter in scheidingszaken tevens bevoegd is ten aanzien van de kinderalimentatie.

Gelet hierop valt te verwachten dat het LBIO alleen zal worden ingeschakeld indien:

- het gaat om ouders die uit elkaar gaan en die niet gehuwd of geregistreerd partners zijn; en
- ouders bij hun scheiding geen kinderalimentatie hebben laten vaststellen en daar alsnog toe willen overgaan zonder een wijziging van de mogelijk wel vastgestelde partneralimentatie.

Het komt de Raad voor dat het hierbij dan, afgezet tegen het totaal aantal vaststellingen van kinderalimentatie, om een tamelijk gering aantal zaken moet gaan. Een inschatting wordt gemaakt in paragraaf 2.1 van dit advies. Dat doet de vraag rijzen of overheveling van die zaken naar het LBIO –

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 3 van 9

met alle kosten van dien – wel opportuun is. De Raad is er een voorstander van, alle vaststellingen van kinderalimentatie bij de rechter te houden. Aangezien de rechtbanken en hoven gewend zijn het beleid ten aanzien van alimentatievaststelling landelijk te coördineren – voorbeelden van dit gecoördineerde beleid zijn de Tremanormen en de inbreng van de Werkgroep Alimentatienormen van de NVvR – wordt dan ook voorkomen dat er op twee sporen beleid ontstaat ten aanzien van de vaststelling van kinderalimentatie. Het valt immers te verwachten dat over de betreffende normen, en zeker over de hardheidsclausule, enige interpretatieruimte zal bestaan. De rechtbanken blijven zich desondanks toch bezighouden met alimentatiezaken, en al eerder is terecht opgemerkt dat vaststelling van kinderalimentatie – zeker wanneer dat in hoge mate een forfaitaire kwestie is – weinig extra werk is.

1.3 Het LBIO

Op pagina 9 onderaan van de memorie van toelichting wordt aangegeven dat met de invoering van het forfaitaire berekeningssysteem niet beoogd wordt de vrijheid van de ouders aan te tasten om andere afspraken te maken over kinderalimentatie. Hieraan wordt in het Wetsvoorstel echter geen invulling gegeven. Het voorgestelde artikel 1:404 BW vermeldt slechts dat ouders verplicht zijn te voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding overeenkomstig de bij AMvB te bepalen maatstaven. Slechts op grond van artikel 1:404 lid 3 BW (de hardheidsclausule) kan de bijdrage op gezamenlijk verzoek of op verzoek van één van hen op een ander bedrag worden vastgesteld. De Raad vraagt zich af of dit betekent dat partijen niet rechtsgeldig in onderling overleg een ander bedrag kunnen afspreken. Als dit zo is, dan zou dit in strijd zijn met de partijautonomie en een onnodige werklastverzwaring van de betrokken instanties kunnen opleveren.

1.4 De vaststelling van de hoogte van de alimentatie

In de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel wordt betoogd dat het huidige stelsel het inkomen van de alimentatieplichtige teveel beschermt. Dit is naar het oordeel van de Raad geen correcte weergave van de bestaande rechtspraktijk. Het huidige stelsel poogt op individuele wijze te berekenen welke alimentatie maximaal gevegd kan worden. Bij deze berekening worden het inkomen, de noodzakelijke kosten van levensonderhoud en andere noodzakelijk geachte kosten in aanmerking genomen.

De Raad wijst er op dat de Tremanormen in gebruik zullen blijven voor de bepaling van de hoogte van de partneralimentatie. Gebruik van andere normen ter vaststelling van kinderalimentatie is dan voor het publiek mogelijk verwarrend en leidt tot een werklastverzwaring voor de rechter. De Tremanormen bieden, zoals in het eerdere advies al gememoreerd, een redelijk verfijnd stelsel van normen die – naar de Raad meent – breed geaccepteerd zijn en *grosso modo* als redelijk worden ervaren. Een stelsel van forfaitaire bedragen kent die verfijning niet en zal mogelijk tot moeilijker geaccepteerde uitkomsten leiden.

Mocht u niettemin aan een forfaitair stelsel vasthouden, dan zou naar het gevoel van de Raad daarin toch een grotere rol behoren te worden ingeruimd voor de draagkracht. Wanneer de hoogte van de kinderalimentatie enkel en alleen wordt gebaseerd op het inkomen – naar welke norm dan ook

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 4 van 9

vastgesteld – en slechts in zeer schrijnende gevallen daarvan zal kunnen worden afgeweken, dan zal juist over die afwijkingmogelijkheden binnen korte tijd weer een keur aan jurisprudentie in de sfeer van draagkracht ontstaan, terwijl een wat verfijnder systeem dat waarschijnlijk grotendeels kan voorkomen. Een denkbaar alternatief is dat de Tremanormen, al dan niet gewijzigd, richtsnoer blijven maar dat wettelijk wordt vastgelegd dat een eenmaal vastgestelde kinderalimentatie slechts wordt gewijzigd wanneer herberekening ervan een verhoging of verlaging van tenminste 20% (of een ander percentage) van die alimentatie oplevert. Een dergelijke regeling is in het gros van de gevallen een bevredigend beslissing waarbij partijen zich bij de uitkomst neerleggen.

De voorstellen, als gedaan in het aangehechte advies van 20 november 2002, worden in de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel verworpen, omdat deze geen oplossing zouden bieden tegen de wijzigingsverzoeken als het inkomen van de alimentatieplichtige wijzigt. Dit is onjuist. In het advies wordt voorgesteld om art. 1:401 BW te wijzigen op dezelfde wijze als nu in het wetsvoorstel wordt gedaan (aanbeveling 6 van het bovengenoemde advies). Verder wordt ten aanzien van de mogelijkheid tot wijziging in het huidige stelsel opgemerkt dat er rekening wordt gehouden met aftrekposten waarvan niet op voorhand vaststaat of en in welke mate zij in aanmerking moeten worden genomen. Enige discussie of toetsing lijkt echter op zijn plaats te blijven waar het gaat om vaststelling van een alimentatieverplichting die maximaal 21 jaar kan duren en waar enkele tienduizenden euro's per kind mee gemoeid kunnen zijn. Bovendien blijkt uit de praktijk dat wijzigingsverzoeken meestal voortvloeien uit een wijziging van het inkomen van de alimentatieplichtige.

De methode om de forfaitaire alimentatie te berekenen gaat uit van het verzamelinkomen, dan wel, als dit niet bekend is, van het belastbaar loon. De Raad wijst op een mogelijk bezwaar dat bij deze berekeningswijze alimentatieplichtigen die veel aftrekposten tijdens het peiljaar hebben.

Naar het oordeel van de Raad wordt er ten onrechte gesuggereerd dat er een rechtstreeks verband zou bestaan tussen het verzamelinkomen en het besteedbaar inkomen. Het netto of besteedbaar inkomen wordt berekend vanuit het bruto inkomen of het inkomen van de jaaropgaaf. Het verzamelinkomen is een variabele om de te betalen belasting te berekenen die weer nodig is om het netto inkomen te bepalen. Het netto inkomen is niet uit het verzamelinkomen te berekenen. Er is dus ook geen direct verband tussen het verzamelinkomen en de behoefte van de kinderen als bedoeld in de CBS-tabel.

Momenteel wordt de behoefte aan kinderalimentatie berekend door het gezamenlijke besteedbaar inkomen als uitgangspunt te nemen. Van dit inkomen worden een bepaald percentage genomen waarvan de kinderbijslag wordt afgetrokken. Het eigen aandeel wordt tot slot verdeeld naar rato van het inkomen. De tabel gaat uit van hetzelfde systeem, maar neemt dan alleen het inkomen van de alimentatieplichtige. De motivering om de kinderbijslag af te trekken is dan dat de verzorgende ouder die ontvangt, en niet om het eigen aandeel te berekenen. Dit heeft tot gevolg dat ten opzichte van de huidige situatie de alimentatieplichtige iets minder gaat betalen (hij krijgt immers de gehele kinderbijslag afgetrokken van zijn aandeel in plaats van een evenredig deel) en dat de verzorgende ouder iets meer gaat bijdragen.

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 5 van 9

In het Wetsvoorstel is opgenomen dat de peiling van het inkomen het tweede kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin vaststelling plaatsvindt. Dit kan in de praktijk tot problemen leiden omdat aanzienlijke tussentijdse veranderingen in de inkomenspositie zich voorgedaan zullen hebben. Bij de gerechten bestaat de indruk dat het veelvuldig voorkomt dat juist een aanzienlijke verslechtering in de financiële positie van de ouders mede de aanleiding voor een echtscheiding is. Dit kan worden geïllustreerd met het volgende voorbeeld. In het peiljaar is het huwelijk nog in stand, kon de man bijvoorbeeld veel overwerken, omdat de vrouw voor het huishouden en de kinderen zorgde en woonde het gezin in de grote en dure woning met een hoge aftrekbare hypotheekrente. Deze situatie zal na het huwelijk drastisch veranderen. Het Wetsvoorstel bevat geen mogelijkheden deze tussentijdse veranderingen in de berekening van de hoogte van de kinderalimentatie te verdisconteren.

Als bij de vaststelling van kinderalimentatie geen rekening wordt gehouden met de verplichting om af te lossen op gezamenlijke schulden, dan bestaat er het risico dat geen van de partijen de schulden wil aflossen. Dit kan het ontvlechtingproces tegenhouden, hetgeen een werklastverzwaring voor de rechter met zich meebrengt.

De post verzorgingskosten is komen te vervallen. Op zich lijkt dat juist. Echter, bij de bepaling van de behoefte van een kind wordt thans met enige regelmaat rekening gehouden met kinderopvangkosten. Thans worden kosten van kinderopvang wel als kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen aangemerkt. Die zijn vaak erg hoog en niet zelden wordt daarmee de behoefte van de kinderen verdubbeld, hetgeen niet zelden leidt tot een hogere kinderalimentatie. In de memorie van toelichting wordt voorgesteld deze kosten te betrekken bij de bepaling van de ex-partneralimentatie. Dat is echter niet mogelijk als er geen partner, althans alimentatieplichtige partner, is, zoals bij ongehuwde ouders of ouders die op grond van art. 1:160 BW niet meer alimentatieplichtig zijn. Een consequentie kan zijn dat de verzorgende ouder niet kan gaan werken, omdat de opvangkosten niet meer kunnen worden afgewenteld op de niet-verzorgende ouder. Overigens blijkt uit de toelichting bij de CBS-tabel waarvan de alimentatie wordt afgeleid dat de opvangkosten niet zijn betrokken in de tabelbedragen.

In de nota van toelichting wordt aangegeven hoe de tabel jaarlijks wordt geïndexeerd. Er staat niet duidelijk welke bedragen worden aangepast: de inkomens en / of de alimentatiebedragen. Eigenlijk behoeven alleen de inkomensbedragen te worden aangepast, waarna de alimentatiebedragen weer moeten worden berekend met de nieuwe klassemiddens en nieuwe kinderbijslagbedragen. De percentages in de formules veranderen dan om de vijf jaar wanneer er nieuwe CBS-data zijn. De inkomens zullen worden aangepast volgens de inkomensraming in de MEV. Stel dat die raming enige jaren structureel te hoog of te laag is, dan worden de inkomens structureel verkeerd geïndexeerd. Het is aan te bevelen het verschil tussen de geraamde en de werkelijke inkomensontwikkeling van het jaar daarvoor ook mee te nemen. Ook de bijstandsuitkeringen worden op deze manier geïndexeerd.

1.5 Wijziging van de alimentatie

Bij toetsing van de redelijkheid van de alimentatieverplichting zal moeten worden uitgegaan van de tabel. Nu de tabel een grove en globale benadering is van draagkracht en behoefte zal bij elke toetsing een groot verschil kunnen blijken te bestaan tussen bijvoorbeeld een bezitter van een eigen huis in voor

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 6 van 9

het overige precies dezelfde situatie veel minder kinderalimentatie behoeft te betalen dan een huurder. Het ligt voor de hand dat een rechter ontvankelijk zal zijn voor dergelijke argumenten en de toepassing van de tabel onredelijk zal achten. Wijzigingsverzoeken zullen snel ontvankelijk worden geacht. Het gevolg is dat het forfaitair systeem wordt uitgehold en dat de rechter geen objectieve maatstaf meer heeft bij het nemen van zijn beslissing.

1.6 Artikelsgewijs commentaar

De Raad heeft het volgende commentaar op hieronder genoemde artikelen:

1.6.1 Artikel 1:404 BW

Hoewel daarover in de thans geldende tekst ook niets wordt geregeld, valt het in de voorgestelde tekst meer op dat de genormeerde geldelijke voorziening in de kosten van de kinderen ook binnen huwelijk c.q. geregistreerd partnerschap geldt. Het is de vraag of dat zo moet zijn, of dat dat in die situatie een te verre gaande inmenging in het gezinsleven inhoudt.

Het is aan te bevelen te omschrijven wie in dit artikel (en de volgende artikelen) met onderhoudsgerechtigde en onderhoudsplichtige worden bedoeld. Zeker het begrip onderhoudsgerechtigde verdient enige verduidelijking. De gedachte kan gemakkelijk postvatten dat het minderjarige kind de onderhoudsgerechtigde is, hetgeen allerlei overbodige procedurele hobbels kan meebrengen.

In lid 3 (en ook in lid 2 van artikel 1:406abBW) is de hardheidsclausule opgenomen. Deze beoogt kennelijk het in elk geval mogelijk te maken dat kinderalimentatie de bestedingsruimte van de onderhoudsplichtige beperkt tot 70% van het netto minimumloon. Als dat klopt zou de tekst van de tweede volzin na het woord “indien” wellicht moet worden aangevuld met de woorden “en voor zover”.

Hier worden verwekkers niet genoemd. Is het uw bedoeling dat kinderen van verwekkers niet vallen onder de forfaitaire alimentatievaststelling door het LBIO?

1.6.2 Artikel 1:406 BW

In lid 3 dienen de woorden “een opgave van” te worden ingevoegd en dient de volgorde van de tekst daaraan te worden aangepast; de tekst zou kunnen luiden: “(...) onderhoudsbijdragen een opgave van het verzamelinkomen of het belastbaar loon, bedoeld in artikel 2.18 onderscheidenlijk artikel 3.80 van de Wet inkomstenbelasting 2001, betreffende de onderhoudsplichtige.”

In artikel 1:406 lid 2 BW komt tot tweemaal toe het neologisme ‘overlegt’ voor, daar waar niet is bedoeld op de derde persoon enkelvoud van in overleg treden, maar de derde persoon enkelvoud van het overleggen van stukken.

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 7 van 9

De LBIO krijgt de mogelijkheid met een verplicht bijgeleverd sofi-nummer van de alimentatieplichtige zijn verzamelinkomen bij de belastingdienst op te vragen (artikel 1:406, lid 3 BW). Deze bepaling wordt voor de rechter van overeenkomstige toepassing verklaard (artikel 1:406aa BW). Is het uw bedoeling dat de rechter actief op zoek gaat naar inkomensgegevens?

1.6.3 Artikel 1:406aa BW

In artikel 406aa dient nog de ontbinding van het partnerschap vermeld te worden.

1.6.4 Artikel 1:406ab BW

Zie voor commentaar derde alinea onder paragraaf 1.6.1.

Van een ingrijpende wijziging ....is in elk geval sprake indien een ouder..... minder dan 70% ....overhoudt....".

Een wijziging van omstandigheden is naar normaal spraakgebruik en ook conform huidig artikel 1:401 lid 1 BW een verschil tussen een eerdere en een latere situatie. Dit temporele aspect, in artikel 1:401 lid 1 BW tot uitdrukking gebracht door woorden als "nadien" en "ophoudt", ontbreekt in deze formulering. Volgens het voorgestelde artikel 1:406ab BW is er van een wijziging van omstandigheden sprake ingeval op een bepaald moment een bepaalde situatie bestaat.

De voorgestelde bepaling biedt ruimte aan het zogenaamde verkapt hoger beroep: degene die stelt dat hij minder dan 70% overhoudt is immers al ontvankelijk in een verzoek tot wijziging van een eerdere beslissing.

Verder blijven er vragen open van procesrechtelijke aard zoals de vraag of een tegenverzoek bij partneralimentatie nog mag worden gedaan.

1.7 Conclusie

Op grond van het bovenstaande en van het gezamenlijke advies van de NVvR en het Landelijk Voorzitters Overleg Familie en Jeugd van 20 november 2002 concludeert de Raad dat hij niet achter het concept-wetsvoorstel staat. Weliswaar worden de nagestreefde doelen van harte onderschreven, maar de Raad meent dat deze niet bereikt zullen worden op de voorgestelde wijze. De regeling is in beginsel bedoeld om bijstandsgerechtigde moeders te helpen om uit de bijstand te komen. De nieuwe Bijstandswet voorziet er al in voldoende mate om bijstandsgerechtigden te verplichten vaststelling van kinderalimentatie te vragen, zodat de huidige regeling betreffende de kinderalimentatie in stand kan worden gelaten. Daarbij kan overwogen worden of de Tremanormen en eventueel de regeling van artikel 1:401 lid 1 BW zouden moeten worden aangepast.

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 8 van 9

2. Financiële en organisatorische consequenties

In deze paragraaf gaat de Raad in op twee aspecten van de werklast: (i) het aantal zaken; en (ii) de aard van behandelde zaken. Graag benadrukt dat de Raad dat hij ten tijde van de datum van dit advies nog niet in het bezit was van de passage uit de memorie van toelichting inzake de financiële consequenties van het Wetsvoorstel. Zodra de Raad deze passage ontvangen heeft, zal hij op dit punt aanvullend adviseren.

2.1 Het aantal zaken

In de tweede alinea van paragraaf zes wordt er melding van gemaakt dat het LBIO jaarlijks te maken krijgt met een instroom van ongeveer 20.000 zaken (echtscheidingen met kinderen die geen beroep doen op de rechtbank en scheidingen van andere samenlevingsvormen met kinderen). De Raad is van mening dat de instroom van deze zaken te hoog wordt ingeschat. Wat wordt overigens bedoeld met “echtscheidingszaken met kinderen die geen beroep doen op de rechtbank”? Het is toch de rechtbank die over **alle** echtscheidingen beslist en eventueel kinderalimentatie vaststelt? Als in de betreffende passage bedoeld wordt op die echtscheidingprocedures waarin niet om kinderalimentatie wordt verzocht, dan nog gaat het niet om 20.000 zaken hetgeen de Raad met de volgende berekening illustreert.

Uit een bij de rechtbank Almelo over de eerste negen maanden van 2002 uitgevoerd onderzoek blijkt in 69% van de echtscheidingsprocedures met kinderen kinderalimentatie te zijn vastgesteld. In bijna de helft van de resterende 31% kon als reden voor het niet vaststellen van kinderalimentatie worden achterhaald dat partijen het er over eens waren dat de onderhoudsplichtige geen draagkracht had, veelal omdat er sprake was van een bijstandsuitkering.

Wanneer men gemelde percentages bij elkaar telt (84% afgerond) en dit afzet tegen het aantal echtscheidingen met kinderen in 2002 van 18.679 (bron CBS), dan komt men ongeveer uit op 3000 zaken die zich lenen voor afdoening door de LBIO, uiteraard nog te vermeerderen het aantal zaken van andere samenlevingsvormen met kinderen. Thans wordt ongeveer 27% van de kinderen buiten het huwelijk geboren, zodat het hier om hooguit 1.000 zaken zou gaan. Dit resulteert in een totaal van maximaal 4000 zaken in plaats van 20.000.

2.2 Aard van de zaken

Er is geen afname van de werklast voor de rechtbanken te verwachten – ook niet op langere termijn. De burger die zich niet bij het LBIO-besluit neerlegt zal op de een of andere wijze de burgerlijke rechter willen benaderen omdat hij gehoor wil voor zijn eigen situatie. In het wetsvoorstel vindt hij daartoe een aantal openingen:

- hij kan gezagswijziging vragen: er is dan een procedure als bedoeld in art. 1:406aa Bw aanhangig. Het resultaat zal zijn een toename van oneigenlijke verzoeken tot wijziging van het gezag; en

datum 28 augustus 2003
kenmerk UIT 2469 /ONTW RCH
pagina 9 van 9

- de wijzigingsprocedure ex artikel 1:406ab BW zal op oneigenlijke wijze worden gebruikt.
- de gevolgen van de LBIO-vaststelling kunnen via een omweg toch nog bij de burgerlijke rechter worden aangekaart via een verzoek tot wijziging van de immers naar andere maatstaven vastgestelde partneralimentatie.

Indien na het uitbrengen van advies het ontwerp wetsvoorstel in strijd met het bovenstaande op principiële onderdelen wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Tevens stelt de Raad er prijs op gehoord te worden indien u principiële onderdelen van dit advies niet overneemt in het ontwerp wetsvoorstel.

Hoogachtend,

A.H. van Delden

Cc.
DB Presidentenvergadering
DB LVOF
Secretaris Wetgevingsadviescommissie LVO-F en het Hovenoverleg